

ΓΚΑΖΜΕΝΤ ΚΑΠΛΑΝΙ

ΜΙΚΡΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΣΥΝΟΡΩΝ

7/2

Εκδοτικός Οίκος
Α. Α. ΛΙΒΑΝΗ

Πέρασα τα σύνορα μιας ξένης χώρας, της Ελλάδας, στις 15-01-1991. Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα τα σύνορα μιας άλλης χώρας και η πρώτη φορά επίσης που έβλεπα τα σύνορα της πατρίδας μου: τα έσχατα όρια ενός κόσμου που ίσως μας είχε πετάξει έξω από το χρόνο, έξω από τον κόσμο. Στην επιχείρηση φυγής νόμιζα πως θα ήμουν μόνος, βρέθηκα όμως να βαδίζω με ένα караβάνι ανθρώπων...

...Στο συνοριακό φυλάκιο, από την αλβανική πλευρά, μας περίμεναν τέσσερις στρατιώτες με Καλάσνικοφ και ο αξιωματικός, ο οποίος μας κοιτούσε με ένα βλέμμα που φανέρωνε κάτι ανάμεσα σε περιφρόνηση και θυμό.

Ο αξιωματικός: «Πού πάτε;»

Μια φωνή: «Να φύγουμε...»

Ο αξιωματικός: «Ποιος μίλησε;»

(Σιωπή)

Ο αξιωματικός: «Έχετε διαβατήρια;»

Μια φωνή: «Μας δώσατε εσείς διαβατήρια;»

Ο αξιωματικός: «Ποιος μίλησε;»

(Σιωπή)

Ο αξιωματικός: «Ξέρετε ότι μπορεί να περάσετε χειρότερα εκεί που θα πάτε;»

Μια φωνή: «Ας φύγουμε και ας περάσουμε...»

Ο αξιωματικός: «Εντάξει τότε, όποιος θέλει μπορεί να περάσει...»

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΙΣΗΣ

ΙΣΜΑΗΛ ΚΑΝΤΑΡΕ

Το Παλάτι των Ονείρων

ΤΑΧΑΡ ΜΠΙΕΝ ΤΖΕΛΟΥΝ

Ο Ρατσισμός Όπως τον Εξήγησα στην Κόρη μου

Μια Εκτυφλωτική Απουσία Φωτός

ΦΡΑΝΚ ΠΑΒΛΟΦ

Το Καφέ Κράτος

ΝΤΟΥΣΑΝ ΚΟΒΑΤΣΕΒΙΤΣ

Underground. Ήταν Κάποτε μια Χώρα

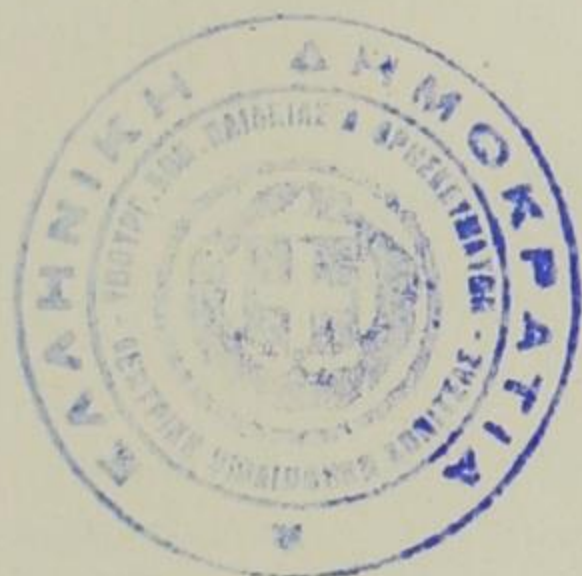
ΠΑΤ ΣΙΠΜΑΝ

Η Εξέλιξη του Ρατσισμού

ΜΙΚΡΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΟΡΩΝ

ΓΚΑΖΜΕΝΤ ΚΑΠΛΑΝΙ

ΜΙΚΡΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΟΡΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 55974
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 10/9/2014
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ

ΑΘΗΝΑ 2006

Σειρά: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Τίτλος: ΜΙΚΡΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΟΡΩΝ
Συγγραφέας: ΓΚΑΖΜΕΝΤ ΚΑΠΛΑΝΙ

Copyright © Γκαζμέντ Καπλάνι

Copyright © 2006:

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕ

Σόλωνος 98 – 106 80 Αθήνα. Τηλ.: 210 3661200, Fax: 210 3617791

<http://www.livanis.gr>

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Παραγωγή: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη

ISBN 960-14-1226-3

Στη Μάτια

Προοίμιο

ΔΕ ΛΑΤΡΕΥΩ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ. Για να είμαι ειλικρινής ούτε τα μισώ. Απλώς τα φοβάμαι και νιώθω πάντα άβολα όταν μου τυχαίνει να βρίσκομαι τει-α-τει με αυτά. Μιλώ κατ' αρχήν για τα ορατά σύνορα, τα γεωγραφικά, εκείνα που χωρίζουν μεταξύ τους τις χώρες, τα κράτη και τα έθνη. Ακόμα και σήμερα –την εποχή όπου τα σύνορα γίνονται όλο και πιο πορώδη–, όταν τα περνάω, νιώθω ένα παράξενο συναίσθημα: ένα μείγμα λύτρωσης και αμηχανίας. Ίσως αυτό συμβαίνει λόγω του διαβατηρίου που κουβαλώ μαζί μου. Σε κάθε περίπτωση, έχω συνηθίσει πλέον τα σύνορα να με κοιτούν με καχυποψία. Εγώ τα βλέπω με λαχτάρα, ανυπομονώ να τα περάσω, ενώ εκείνα με αντικρίζουν σχεδόν πάντα με εχθρική διάθεση ή με καχυποψία. Εγώ προσπαθώ να τα καθησυχάσω, να τα πείσω πως δεν κινδυνεύουν από μένα, ενώ εκείνα πάντα μηχανεύονται κάποιο πρόσχημα για να με απωθήσουν ή να αποφύγουν την ισότιμη σχέση μαζί μου. Για όλους αυτούς τους λόγους λοιπόν δε δυσκολεύομαι να πω πως εδώ και πολύ καιρό πάσχω από το σύνδρομο των συνόρων. Πρόκειται για ένα είδος αρρώστιας που δυσκολεύομαι σφόδρα να σας εξηγήσω με τι μοιάζει ακριβώς. Η αρρώστια αυτή δεν υπάρχει καν στον κατάλογο των αναγνωρισμένων ψυ-

χικών διαταραχών, όπως είναι, για παράδειγμα, η αγοραφοβία, η υ-
ποφοβία ή η κατάθλιψη. Μπορώ, παρ' όλα αυτά, να σας δώσω μια ι-
δέα για τα συμπτώματα που τη συνοδεύουν. Όχι τώρα αμέσως, λίγο
αργότερα. Πάντως ξέρω πως υπάρχουν και άλλοι άνθρωποι, πάρα
πολλοί άλλοι άνθρωποι, που πάσχουν από το σύνδρομο των συνόρων.
Όσοι δε λαχτάρησαν ποτέ να περάσουν κάποιο σύνορο ή δεν ένωσαν
ποτέ απορριπτέοι από κάποιο σύνορο θα δυσκολεύονται να μας κατα-
λάβουν...

Η προβληματική μου σχέση με τα σύνορα ξεκινά από πολύ νωρίς.
Από τη μικρή ηλικία. Γιατί το εάν θα πάσχεις ή όχι από το σύνδρο-
μο των συνόρων είναι κατά μεγάλο μέρος και θέμα τύχης: εξαρτάται
από το πού θα γεννηθείς.

Εγώ γεννήθηκα στην Αλβανία.

ΤΟ ΝΑ ΑΓΓΙΖΕΣ τα σύνορα μιας χώρας υπό ολοκληρωτικό καθεστώς, όπως ήταν η Αλβανία μέχρι το 1991, και προπαντός να τα περνούσες, ισοδυναμούσε είτε με θαύμα είτε με θανάσιμη αμαρτία. Εκείνοι που έπαιρναν την άδεια να τα περάσουν ήταν λιγοστοί. Ήταν οι τυχεροί.

Από μας τους υπολοίπους, την πλειονότητα δηλαδή, θεωρούνταν άνθρωποι που κουβαλούσαν μέσα τους κάτι το εξαιρετικό – κάτι από το μυστήριο των εξωγήινων.

Εμείς οἱ ἄλλοι ἤμασταν απλώς καταδικασμένοι να κάνουμε εικασίες γι' αυτό που υπήρχε πέρα από τα σύνορα... Ή και να σκοιτώνουμε στο μυαλό μας την απλή ιδέα ότι πέρα από δω ο κόσμος συνεχίζεται...

Έτσι κι αλλιώς, το να διαγράψεις από το κεφάλι σου την ιδέα πως ο κόσμος υπάρχει και πέρα από τα σύνορα ήταν ένας καλός τρόπος για να επιβιώσεις, όχι μόνο ψυχικά αλλά και σωματικά...

Κάποια στιγμή, στο ασυνείδητο πολλών από μας, ο κόσμος-πέρα-από-τα-σύνορα δεν ήταν απλώς η συνέχεια –σε χρόνο και χώρο– ενός κοινού κόσμου.

Όσο πιο πολύ περνούσαν τα χρόνια, όσο πιο πολύ η απομόνωση της Αλβανίας από τον έξω κόσμο γινόταν απόλυτη, τόσο πιο πολύ ο κόσμος-πέρα-από-τα-σύνορα μετατρεπόταν σε έναν άλλο πλανήτη. Για μερικούς παραδεισένιο, για άλλους επίφοβο. Σε κάθε περίπτωση όμως ήταν ένας άλλος πλανήτης...

Γιατί μας τα αφηγείσαι αυτά;

ΕΣΕΙΣ ΜΠΟΡΕΙ να τον ρωτήσετε: Γιατί μας τα αφηγείσαι όλα αυτά; Η αλήθεια είναι ότι, όταν είσαι μετανάστης, της πρώτης γενιάς ειδικά, η πρώτη επιλογή είναι η σιωπή. Μέσα στο μετανάστη κατοικούν ο φόβος, η επιφυλακτικότητα, η βία της φυγής, η βία της πρώτης επαφής με την άγνωστη χώρα, το αίσθημα του απρόσκλητου, η μνησικακία, η νοσταλγία της πατρίδας και η απάρνησή της ταυτόχρονα, η ενοχή και η οργή... Ο μετανάστης είναι ένα μπερδεμένο πλάσμα, πολύ ανασφαλής, και γι' αυτό φοβάται την εξομολόγηση. Αρκεί ένα νεύμα από την άλλη πλευρά, ένα νεύμα άρνησης ή αδιαφορίας του τύπου «και τι με νοιάζει εμένα, ρε φίλε, από πού έρχεσαι και τι έχεις περάσει εσύ;» και ο μετανάστης νιώθει γελοίος, απροστάτευτος, παραμορφωμένος... Γι' αυτό προτιμά να μη ρισκάρει. Καταναλώνει στη μοναξιά τις εμπειρίες του και σιγά σιγά πείθεται πως η μαρτυρία του δεν ενδιαφέρει κανέναν. Σε τελευταία ανάλυση, σκέφτεται, εγώ δε φτιάχτηκα για να πω ιστορίες, αλλά για να παλέψω σαν σκυλί για την επιβίωση. Οι άλλοι, σκέφτε-

ται, όχι μόνο δεν μπορούν να τον κατανοήσουν, αλλά, προπάντων, δε θέλουν να τον κατανοήσουν...

Η δεύτερη επιλογή είναι εκείνη του ρίσκου, της απογύμνωσης, της εξομολόγησης. Ν' αφηγείται τη ζωή του, την επώδυνη και αντιφατική διαδρομή ενός μέτοικου. Προπατός, επειδή νιώθει πως, εάν μείνουν μέσα του όλα αυτά, κινδυνεύει να γίνει νευρωτικός και μνησίκακος... Το μέγιστο που μπορεί να προσδοκά τότε είναι να τον κατανοήσουν: αυτόν και, μέσω αυτού, όλους εκείνους που δεν μπορούν, δεν ξέρουν, δεν τολμούν ή απλώς δεν έχουν χρόνο να αφηγούνται και θάβουν τις αφηγήσεις μέσα τους. Γιατί δεν μπορείς να κατανοήσεις ένα μετανάστη, εάν δεν ακούσεις πρώτα τη μαρτυρία του...

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ έκανε τα πάντα ώστε να μη φτάσει ούτε μια εικόνα από την άλλη πλευρά των συνόρων. Έκανε τα πάντα ώστε να τις ελέγξει, να τις συλλάβει, να τις τιμωρήσει. Θυμάμαι ακόμα –ήμουν στη δευτέρα δημοτικού τότε– τη μέρα που η γραμματέας του Κόμματος του σχολείου μας είχε μπει στην τάξη και, ανάμεσα στα άλλα, μας είχε ρωτήσει με ένα βαρύ ύφος, για το οποίο κατέβαλλε μεγάλη προσπάθεια ώστε να φαίνεται μειλίχιο, εάν οι γονείς μας έβλεπαν κάποιο άλλο τηλεοπτικό κανάλι εκτός από την αλβανική κρατική τηλεόραση. Με την αφέλεια ενός παιδιού, που θέλει να διακριθεί στα μάτια των συμμαθητών του, απάντησα πως οι γονείς μου έβλεπαν συχνά το κανάλι «Σαύρα». Το «Σαύρα» δεν ήταν, βέβαια, τηλεοπτικό κανάλι. Ήταν το όνομα ενός χωριού στα περίχωρα της κωμόπολής μας, της Λούσνια, το οποίο εγώ αγνοούσα τότε. Ο πατέρας μου, γνωρίζοντας τον κίνδυνο, αντιμετώπιζε την ασυγκράτητη παιδική μου περιέργεια δίνοντας διάφορα ψευδώνυμα στα ξένα τηλεοπτικά κανάλια που έβλεπε κρυφά. Αλλά ούτε αυτό τον έσωσε τελικά. Το απόγευμα της ίδιας μέρας τον κάλεσαν στη Διεύθυνση του σχολείου και του ζήτησαν να εξηγήσει τι ήταν αυτό το ανήκουστο τηλεοπτικό κανάλι με το όνομα

«Σαύρα». Για κάτι τέτοιο μπορούσε κανείς να χάσει τη δουλειά του. Αυτό όμως ήταν το λιγότερο. Μπορούσε να κατηγορηθεί για «αντιδραστικές πράξεις και μικροαστικές αντιλήψεις» και, αφού παρεμφθεί σε δίκη για προπαγάνδα ενάντια στο καθεστώς, να καταλήξει σε μια από τις τρομακτικές φυλακές για τους πολιτικούς κρατούμενους ή να καταλήξει εξόριστος σε ένα από τα χωριά στα περίχωρα της πόλης μας, τα οποία ήταν γεμάτα εξορίστους. Ανάμεσα σε αυτά, το χωριό Σαύρα ήταν το πιο διάσημο. Η αλήθεια είναι πως υπήρχε πληθώρα επιλογών σχετικά με τον τρόπο που θα μπορούσε να αποτελειωθεί κανείς. Ο πατέρας μου, λοιπόν, έπρεπε να λογοδοτήσει, πρώτον, γιατί δεν έβλεπε μόνο το αλβανικό κρατικό κανάλι, αλλά περιπλανιόταν στις ευτελείς γειτονιές των καπιταλιστών, των ιμπεριαλιστών, των ρεβιζιονιστών, των τιτοϊκών, των μοναρχο-φασιστών και άλλων πολλών... Δεύτερον, γιατί είχε δώσει αυτό το ψευδώνυμο στο κανάλι: μήπως αυτό υπονοούσε την έμμεση αλλά σαφή υποστήριξη στους εχθρούς του λαού, δηλαδή στους εξορίστους στο χωριό Σαύρα; Τους απάντησε κοφτά πως δεν έβλεπε ξένη τηλεόραση και πως, εάν ήθελαν, μπορούσαν να έρθουν να ελέγξουν την κεραία μας πάνω στην τάρτασα...

Μια και είπαμε για κεραίες, εμείς οι πολίτες ήμασταν αναγκασμένοι από το καθεστώς να αγοράζουμε μια ειδική κεραία, που έπρεπε να είναι τοποθετημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να φαίνεται πως δεν προσπαθούσε να κνηγά και να πιάνει εικόνες του κόσμου-πέρα-από-τα-σύνορα. Η αλήθεια είναι πως ο πατέρας μου είχε δύο κεραίες. Τη μία στην τάρτασα, για τα μάτια του καθεστώτος, και την άλλη, την παράνομη κεραία, τον «κερατά», όπως την αποκαλούσαμε, μέσα στο σπίτι, για να παρακολουθεί την ιταλική τηλεόραση κυρίως. Η ιστο-

ρία των διπλών κεραιών είναι η ιδανική ενσάρκωση του διχασμού του ανθρώπου σε ένα ολοκληρωτικό καθεστώς: ο ένας εαυτός ήταν για το τρομακτικό βλέμμα του καθεστώτος και ο άλλος, ο πιο οικείος, προσπαθούσε στα κρυφά να ξεφύγει από το παντοδύναμο βλέμμα του.

Εν πάση περιπτώσει, ευτυχώς αυτή η ιστορία με την κεραία δεν είχε συνέπειες: εγώ έφαγα μια δυνατή πατρική σφαλιάρα και από τότε μίσησα τη γραμματέα του Κόμματος. Επιπλέον, από παιδί άρχισα να καταλαβαίνω πως δεν έπρεπε να είμαι πια παιδί, ειδικά όταν είχα να κάνω με τους γραμματείς του Κόμματος. Θύμωσα τόσο πολύ τότε με τη γραμματέα του Κόμματος, που προσευχόμουν κρυφά να τη βρει μεγάλο κακό, γιατί μόνο αυτό θα μπορούσε να απαλύνει κάπως την οργή μου. Ευχόμουν –και τη φανταζόμουν– να γλιστρήσει και να σπάσει το πόδι της, και τα δυο της πόδια. Να αρρωστήσει βαριά και να υποφέρει πολύ πριν πεθάνει. Ή να της πέσει ένα τούβλο στο κεφάλι και να την αφήσει στον τόπο. Η φαντασίωση που με ικανοποιούσε απόλυτα όμως ήταν να τη δω ξαπλωμένη χάρμω να την πατάει μια άμαξα από εκείνες του αγροτικού συνεταιρισμού που διέσχιζαν την κωμόπολή μας, με βρόμικες ρόδες και κοκαλιάρικα άλογα...

Ο καιρός πέρασε, εγώ ξέχασα τις σαδιστικές μου φαντασιώσεις, όταν έμαθα ύστερα από καιρό ότι οι προσευχές μου εισακούστηκαν εν μέρει, αλλά με έναν τρόπο πολύ διαφορετικό. Η γραμματέας του Κόμματος είχε πάθει μια παράξενη αρρώστια, εξαιτίας της οποίας έδειχνε πάντα γελαστή. Ήταν απίστευτο, γιατί εκείνη ήταν ο πιο αγέλαστος άνθρωπος της υψηλίου. Εμείς στο σχολείο τη λέγαμε «το άγαλμα» ακριβώς γι' αυτό το λόγο. Τώρα όμως σε κάθε συνεδρίαση του Κόμματος που πήγαινε ο κόσμος ξεκαρδιζόταν στα γέλια, εκείνη

ούρλιαζε, και όσο περισσότερο ούρλιαζε τόσο πιο πολύ φαινόταν να γελά σαν χαζή... Η υπόθεση του νευρικού της γέλιου έφτασε στην Κεντρική Επιτροπή του Κόμματος, που αποφάσισε, για λόγους ιδεολογικούς, κομματικούς και επαναστατικούς, να τη συνταξιοδοτήσει πρόωρα. Όπως είπαν, δεν ήταν μόνο ακατάλληλη, αλλά από αυτή τη θέση έβλαπτε πλέον την επανάσταση και τη δικτατορία του προλεταριάτου λόγω της αρρώστιας της. Έκτοτε δεν έμαθα τι απέγινε...

Η φυγή σημαίνει ρήξη με την πατρίδα

Ο ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ είναι εγωιστής, ένας ανεπανόρθωτος νάρκισσος. Πιστεύει πως η χώρα όπου γεννήθηκε δεν του αξίζει. Δεν του αξίζει τέτοια φτώχεια, τέτοια έλλειψη μέλλοντος, τόση βία, τόση διαφθορά, τόση βρομιά, τόση υποκρισία, τόσος λίγος έρωτας. Για όλους αυτούς τους λόγους η ξενιτιά είναι προπαντός επιλογή.

Η φυγή σημαίνει πως ο ξενιτεμένος επιλέγει τη ρήξη με τη χώρα όπου γεννήθηκε. Αυτή η ρήξη θα τον συνοδεύει σε όλη τη ζωή του. Θα είναι η πηγή της ενοχής και της ελευθερίας του, της απώθησης και της απάρνησης, της αναπόλησης και της νοσταλγίας, της λήθης και της μελαγχολίας, της αμφιθυμίας και της σχιζοφρένειάς του. Μόνο εάν τα καταφέρει στην ξενιτιά, μόνο τότε μπορεί να συμφιλιωθεί ξανά, ομαλά, με τη χώρα του. Εάν δεν τα καταφέρει, θα μείνει ξεκρέμαστος, σε ρήξη με όλο τον κόσμο, με όλο το σύμπαν. Θα προσποιείται πως αγαπά υπερβολικά τη χώρα προέλευσής του μόνο και μόνο για να τη σπάσει στη νέα πατρίδα του. Σ' αυτή που πίστεψε πως θα του πρόσφερε ένα

καλύτερο μέλλον, αλλά που, σύμφωνα με τη γνώμη του, του αρνήθηκε. Σε τελευταία ανάλυση, εκείνος αρνήθηκε τη δική του χώρα γι' αυτή την καινούρια πατρίδα του, πίστεψε περισσότερο σε αυτή παρά σε εκείνη. Και μόνο αυτό δεν φτάνει για να μου ανοίξουν διάπλατα τις πόρτες; αναρωτιέται.

ΜΕ ΤΙΣ ΚΕΡΑΙΕΣ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ και άλλα δυο πρόσωπα που έχουν ση-
μαδέψει τα παιδικά μου χρόνια. Ο θείος Γιάνι και ο σύντροφος Μέ-
τε. Το θείο Γιάνι τον ήξερα πολύ καλά, από παιδί, γιατί έμενε στην
πολυκατοικία μας, στον τέταρτο όροφο, δηλαδή έναν όροφο πιο πάνω
από μας. Ήταν αρκετά γνωστός στην κωμόπολή μας, κυρίως επειδή
είχε κηρύξει έναν ανελέητο πόλεμο στους εξωτερικούς, κι ακόμα πε-
ρισσότερο στους εσωτερικούς εχθρούς του έθνους και της επανάστα-
σης. Από κουβέντες που γίνονταν από τους μεγάλους στο σπίτι μου ή
στα σπίτια φίλων μου, είχα ακούσει πως ο θείος Γιάνι κρατούσε έναν
τεράστιο κατάλογο, κάπου, σε κάποια γωνιά του σπιτιού του, στον ο-
ποίο ήταν καταγεγραμμένα τα έργα και οι ημέρες όλων των ύποπτων
κατοίκων της μικρής μας κωμόπολης. Αλίμονο σε εκείνον που έμπαινε
στον κατάλογο του θείου Γιάνι. Αυτό σήμαινε πως σύντομα η συμφορά
θα χτυπούσε τον ίδιο και την οικογένειά του. Οι ψήμες έδιναν και έ-
παιρναν και ο κατάλογος του θείου Γιάνι είχε πάρει μυθικές διαστά-
σεις. Μερικοί έλεγαν πως επρόκειτο για ένα απλό σημειωματάριο,
άλλοι πως επρόκειτο για έναν κατάλογο με φοβερό όγκο, αφού εκεί
μέσα ήταν καταγεγραμμένοι όχι μόνο οι ύποπτοι της δικής μας κω-

μόπολης αλλά και της διπλανής. Τόσο ανένδοτος ήταν στο κυνήγι των εσωτερικών εχθρών ο θείος Γιάνι, που, απ' ό,τι έλεγαν, στον κατάλογο βρισκόταν ως ύποπτη ακόμα και η νύφη του, αφού, λόγω του ότι διέμεναν όλοι μαζί στο ίδιο διαμέρισμα, ένα βράδυ την είχε ακούσει να εκστομίζει στον ύπνο της τα εξής τρομερά λόγια: «Χέστηκα εγώ για το συνέδριο του Κόμματος...»

Ανεξαρτήτως του πόσο μεγάλος ή μικρός ήταν ο κατάλογος του θείου Γιάνι, η αλήθεια είναι πως στην πολυκατοικία μας δε μετρούσαμε θύματα. Εκτός από το παιδί του Κέμε, το οποίο, ενώ επέστρεφε στο σπίτι στουπί ένα βράδυ, για κακή του τύχη έπεσε πάνω στο θείο Γιάνι. Ο τελευταίος τον κάρφωσε με το ανστηρό του βλέμμα, ενώ το παιδί του Κέμε, που δούλευε ως αχθοφόρος, είπε: «Λένε πως ο μεθυσμένος χάνει τη μυρωδιά του, αλλά πώς να μη μυριστώ ένα σκατοχαφιέ σαν και σένα;» και μετά λύθηκε στα γέλια. Αυτή την αποκοτιά την πλήρωσε το παιδί του Κέμε με απόλυση από τη δουλειά, αλλά όλοι έλεγαν πως την είχε γλιτώσει πολύ φτηνά και ότι ο θείος Γιάνι είχε αποδείξει σε αυτή την περίπτωση πως διαθέτει και ψυχή, γιατί, εάν ήθελε, θα μπορούσε να τον στείλει εξορία, ακόμα και φυλακή...

Ο θείος Γιάνι δεν ήταν ο μόνος που κυνηγούσε τους εσωτερικούς εχθρούς. Στην κωμόπολή μας υπήρχαν και άλλοι. Μερικούς τους ξέραμε και άλλους όχι. Το σύντροφο Μέτε, φερ' ειπείν, δεν τον ξέραμε. Τον μάθαμε αργότερα και υπό άκρως τραγικές συνθήκες. Η ειδικότητα και το πάθος του συντρόφου Μέτε ήταν η ανίχνευση του εσωτερικού εχθρού, μελετώντας την κατεύθυνση της τηλεοπτικής κεραίας. Δεν είχε αφήσει ταρατάσα στην κωμόπολη χωρίς να σκαρφαλώσει τρεις και τέσσερις φορές, αποκλειστικά τις νύχτες, κρυφά, για να μη γίνει αντιληπτός, ώστε να ελέγξει εάν οι κατευθύνσεις των κεραιών συ-